

KALENDAR JEZIČNO-GOVORNOG RAZVOJA

(3-4 god. i 4-5 god.)

Kada dijete kasni u usvajanju jezika, skloni smo ga uspoređivati s govorom vršnjaka, donositi zaključke i čekati prije nego se obratimo za stručnu pomoć nadajući se da će dijete sazrijevanjem prerasti probleme.

Prikazom kalendara razvoja jezika i govora sa simptomima odstupanja, cilj nam je olakšati razumijevanje razvoja i prepoznavanje prvih znakova odstupanja i time Vas potaknuti na traženje pravovremene pomoći.

VAŽNO je naglasiti da ovaj kalendar ne može poslužiti kao dijagnostičko sredstvo nego samo kao poticaj na promišljanje o očekivanom jezično-govornom razvoju i možebitnoj potrebi traženja stručne pomoći.

Dob djeteta	Uredan jezično-govorni razvoj	Simptomi usporenog razvoja
3-4 god.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ koristi rečenicu od 3-4 riječi ✓ postavlja pitanja zašto, kada, što ako ✓ koristi zamjenice (ja, ti, on, mi...) ✓ povezano govori o stvarima koje su se dogodile ✓ priča kraće priče, komentira događanja ✓ zna svoje ime, godine i spol	<ul style="list-style-type: none"> × rječnik je siromašan × ne izgovara većinu glasova × okolina ga ne razumije × ne razumije dvostruke i trostruke upute × ne koristi govor za rješavanje problema × nema interakcije s drugom djecom

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ odgovara na uputu koja uključuje tri radnje, npr. „Idi u sobu, nađi loptu i donesi je.“ ✓ s 4 godine prepoznaje osnovne boje ✓ prilagođava svoj govor kada razgovara s mlađima od sebe ✓ „čita“ slikovnice ✓ sluša slikovnice oko 10 minuta ✓ uključuje se u duži dijalog ✓ zna igrati ulogu druge osobe u igri ✓ traži dopuštenje ✓ objašnjava kada ga sugovornik ne razumije 	
4-5 god.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ priča duge priče ✓ odgovara adekvatno na pitanja koliko, kako... ✓ pita za značenje riječi ✓ mehanički broji do 10, s pokazivanjem do 5 ✓ koristi sve vrste riječi gramatički pravilno ✓ identificira dijelove koji nedostaju ✓ imenuje krug i trokut 	<ul style="list-style-type: none"> × ma mali fond riječi × rečenica je jednostavne strukture × prisutne su česte gramatičke pogreške × izostavlja glasove × ne razumije značenje riječi × ne poznaje boje × ne razumije i ne koristi prijedloge koji označavaju prostorne odnose × dijete se povlači i osamljuje, siromašna je interakcija s okolinom

Postoje i određena pravila pojavnosti glasova i glasovnih skupina u govornom razvoju. Oni glasovi koji su motorički i akustički jednostavniji za izvedbu javljaju se ranije u izgovoru, dok se izgovor onih kompliciranih „izoštava“ dosta dugo. Zbog toga je bitno okvirno znati do koje dobi možemo tolerirati greške koje dijete čini u svom izgovoru. Sljedeća tablica orijentaciono predstavlja **izgovorne norme**:

Pravilan izgovor glasova:	Očekujemo kod djeteta u dobi od:
A E I O U P B T D K G M N V L F H J	3-3,5 god.
S Z C L J N J R	4-4,5 god.
Š Ž Č DŽ Đ Ć	5-5,5 god.

Dijete starije od 5,5 godina bi trebalo pravilno izgovarati sve glasove našeg izgovornog sustava!

Uočite li poteškoće kod djeteta, potražite stručnu pomoć stručnjaka – logopeda, a kroz osobnu podršku pomozite djetetu u prevladavanju, uklanjanju ili ublažavanju poteškoća koje ima.

Pripremila: mr. Dubravka Prpić, prof. logoped, LogopediKA